HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a opta)

30 ianuarie 2025*

„Recurs – Sănătate publică – Medicamente de uz uman – Autorizație de introducere pe piață – Spikevax – Comirnaty – Acțiune în anulare – Independența și imparțialitatea judecătorilor Uniunii – Nerespectarea normelor de procedură – Viciu de motivare și motivare contradictorie – Interesul de a exercita acțiunea – Calitate procesuală activă – Articolul 263 al patrulea paragraf TFUE – Dreptul la protecție jurisdicțională efectivă”

În cauza C-586/23 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 25 septembrie 2023,

**Giovanni Frajese**, cu domiciliul în Roma (Italia), reprezentat de O. Milanese și A. Montanari, avvocati,

reclamant,

cealaltă parte din procedură fiind:

**Comisia Europeană**, reprezentată de G. Gattinara și A. Sipos, în calitate de agenți,

pârâtă în primă instanță,

CURTEA (Camera a opta),

compusă din domnul N. Jääskinen, președintele Camerei a noua, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a opta, domnul M. Gavalec (raportor) și doamna I. Ziemele, judecători,

avocat general: doamna L. Medina,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatei generale,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: italiana.

## Hotărâre

1 Prin recursul formulat, domnul Giovanni Frajese solicită anularea Ordonanței Tribunalului Uniunii Europene din 27 iulie 2023, Frajese/Comisia (T-786/22, denumită în continuare „ordonanța atacată”, EU:T:2023:457), prin care acesta i-a respins acțiunea având ca obiect anularea, pe de o parte, a Deciziei de punere în aplicare C(2022) 7163 final a Comisiei din 3 octombrie 2022 de emitere a autorizației de introducere pe piață a medicamentului de uz uman „Spikevax – elasomeran” în temeiul Regulamentului (CE) 726/2004 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Deciziei C(2021) 94 (final) și, pe de altă parte, a Deciziei de punere în aplicare C(2022) 7342 final a Comisiei Europene din 10 octombrie 2022 de emitere a autorizației de introducere pe piață a medicamentului de uz uman „Comirnaty – tozinameran, Vaccin de tip ARNm COVID-19 (cu nucleozide modificate)” în temeiul Regulamentului (CE) 726/2004 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Deciziei C(2020) 9598 (final) (denumite în continuare, împreună, „deciziile atacate”).

### Istoricul litigiului

2 Istoricul litigiului este prezentat la punctele 2-7 din ordonanța atacată după cum urmează:

„2. La 21 decembrie 2020 și la 6 ianuarie 2021, Comisia Europeană a adoptat Decizia de punere în aplicare C(2020) 9598 final și, respectiv, Decizia de punere în aplicare C(2021) 94 final, prin care a acordat, în urma cererilor prezentate de BioNTech Manufacturing GmbH (denumită în continuare «BioNTech») și, respectiv, de Moderna Biotech Spain SL (denumită în continuare «Moderna») și în temeiul articolului 14a din Regulamentul (CE) nr. 726/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 martie 2004 de stabilire a procedurilor comunitare privind autorizarea și supravegherea medicamentelor de uz uman și veterinar și de instituire a unei Agenții Europene pentru Medicamente (JO 2004, L 136, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 44, p. 83), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2019/5 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 (JO 2019, L 4, p. 24), autorizațiile de introducere pe piață (denumite în continuare «AIP») condiționate ale medicamentului «Comirnaty – tozinamian, vaccin de tip ARNm COVID-19 (cu nucleozid modificat)» și ale medicamentului «Spikevax, elasomeran» (denumite în continuare, împreună, «vaccinurile în cauză»).

3. În urma avizului Comitetului pentru medicamente de uz uman al Agenției Europene pentru Medicamente (EMA) și întrucât au constatat, în considerentul (2), că sunt îndeplinite obligațiile specifice cărora le sunt supuse AIP condiționate pentru vaccinurile în cauză, deciziile [în litigiu] au abrogat și au înlocuit Decizia de punere în aplicare C(2020) 9598 final și Decizia de punere în aplicare C(2021) 94 final.

4. Potrivit articolului 1 din deciziile [în litigiu], în temeiul articolului 3 din Regulamentul nr. 726/2004 se acordă vaccinurilor în cauză, ale căror caracteristici sunt rezumate în anexa I la deciziile [în litigiu], o AIP care nu este supusă unor obligații specifice.

5. Potrivit articolului 2 din deciziile [în litigiu], AIP acordate vaccinurilor în cauză continuă să fie supuse respectării condițiilor, în special celor referitoare la fabricație, import, control și eliberare, care figurează în anexa II la deciziile [în litigiu].

6. Potrivit articolului 4 din deciziile [în litigiu], perioada de valabilitate a AIP acordate vaccinurilor în cauză este de cinci ani de la notificarea deciziilor menționate.

7. Potrivit articolului 6 din deciziile [în litigiu], acestea se adresează Moderna și BioNTech”.

## Procedura în fața Tribunalului și ordonanța atacată

3 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 18 decembrie 2022, domnul Frajese a introdus, în temeiul articolului 263 TFUE, o acțiune având ca obiect anularea deciziilor în litigiu.

4 Printr-un înscris separat depus la grefa Tribunalului la 6 martie 2023, Comisia a ridicat o excepție de inadmisibilitate, susținând că, în privința deciziilor în litigiu, domnul Frajese nu avea niciun interes de a exercita acțiunea și, în plus, nu dispunea de calitate procesuală activă.

5 Prin ordonanța atacată, Tribunalul a respins acțiunea ca inadmisibilă pentru lipsa interesului de a exercita acțiunea și pentru lipsa calității procesuale active a domnului Frajese.

## Concluziile părților în fața Curții

6 Prin recursul formulat, domnul Frajese solicită Curții:

– admiterea recursului în totalitate;

– anularea ordonanței atacate;

– în orice caz, anularea punctului din dispozitiv referitor la obligarea la plata cheltuielilor de judecată și

– admiterea acțiunii formulate în primă instanță.

7 Comisia solicită Curții respingerea recursului și obligarea domnului Frajese la plata cheltuielilor de judecată.

## Cu privire la recurs

8 În susținerea recursului formulat, domnul Frajese invocă patru motive, întemeiate, primul, pe încălcarea articolului 254 TFUE, a articolelor 2-18 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, a articolului 16 din Regulamentul de procedură al Tribunalului și a articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), al doilea, pe încălcarea articolului 81 alineatele (1) și (3) din Regulamentul de procedură al Tribunalului coroborat cu articolul 61 alineatul (1) și cu articolul 62 din acesta, al treilea, pe un viciu de motivare și pe o motivare contradictorie, precum și pe erori de drept săvârșite cu ocazia constatării lipsei interesului său de a exercita acțiunea și a lipsei calității sale procesuale active, care rezultă dintr-o încălcare a articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, și, al patrulea, dintr-o încălcare a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă.

***Cu privire la primul motiv***

*Argumentația părților*

9 Prin intermediul primului motiv, domnul Frajese contestă validitatea ordonanței atacate în măsura în care judecătorul raportor din cauza în care s-a pronunțat această ordonanță a exercitat, între anii 1996 și 2019, diferite funcții în cadrul Comisiei. El susține că independența și imparțialitatea Tribunalului au fost compromise de cariera îndelungată pe care acest judecător a efectuat-o în cadrul instituției respective, precum și de perspectiva acestuia din urmă de a relua cariera respectivă în cadrul instituției menționate după încheierea mandatului său de judecător.

10 Referindu-se la articolul 254 TFUE, la articolele 2, 4 și 18 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, la articolul 16 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, precum și la articolul 47 din cartă, domnul Frajese amintește că articolul 6 alineatul (1) din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950, prevede că dreptul de a fi ascultat de o instanță independentă și imparțială constituie temeiul unui proces echitabil. Acesta subliniază că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, la evaluarea independenței unei instanțe, aparențele contează de asemenea, dată fiind importanța menținerii încrederii cetățenilor într-o societate democratică și în imparțialitatea instanțelor judecătorești, și că, pentru a stabili dacă există o îndoială legitimă cu privire la independența sau la imparțialitatea unui judecător, trebuie să se ia în considerare printre altele punctul de vedere al persoanei în cauză, examinând dacă temerile sale sunt justificate. Astfel, independența unui judecător ar fi încălcată atât atunci când instanța este influențată în mod concret, cât și atunci când aceasta ar putea fi influențată *in abstracto*, întrucât suspiciunea ar putea afecta în sine încrederea cetățenilor.

11 Comisia solicită respingerea acestui motiv.

*Aprecierea Curții*

12 Trebuie arătat că, în fața Tribunalului, domnul Frajese nu a solicitat recuzarea judecătorului raportor în cauza în care s-a pronunțat ordonanța atacată, conform articolului 18 primul și al patrulea paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, aplicabil Tribunalului în temeiul articolului 47 primul paragraf din acest statut. Nici în cadrul recursului formulat, domnul Frajese nu invocă niciunul dintre motivele de recuzare prevăzute la articolul 18 primul paragraf din statutul menționat.

13 În argumentația prezentată în fața Curții, domnul Frajese se limitează să susțină, prevalându-se de teoria aparențelor, că îndelungata carieră a judecătorului raportor în cadrul Comisiei și perspectiva acestuia de a relua cariera respectivă în cadrul acestei instituții după încheierea mandatului său dau naștere la îndoieli cu privire la independența și la imparțialitatea completului de judecată al Tribunalului însărcinat cu soluționarea cauzei.

14 În această privință, trebuie amintit că cerința de independență a instanțelor, care este inerentă activității de judecată, ține de conținutul esențial al dreptului la protecție jurisdicțională efectivă și al dreptului fundamental la un proces echitabil, care au o importanță esențială în calitate de garanții ale protecției ansamblului drepturilor conferite justițiabililor de dreptul Uniunii și ale

menținerii valorilor comune ale statelor membre prevăzute la articolul 2 TUE, în special a valorii statului de drept (Hotărârea din 11 iulie 2024, Hann-Invest ș.a., C-554/21, C-622/21 și C-727/21, EU:C:2024:594, punctul 49, precum și jurisprudența citată).

15 Această cerință de independență cuprinde două aspecte. Primul, de ordin extern, impune ca autoritatea respectivă să își exercite funcțiile în deplină autonomie, fără a fi supusă niciunei legături ierarhice sau de subordonare față de nimeni și fără să primească dispoziții sau instrucțiuni, indiferent de originea lor, fiind astfel protejată de intervenții sau de presiuni exterioare susceptibile să aducă atingere independenței de judecată a membrilor săi și să le influențeze deciziile (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iulie 2024, Hann-Invest ș.a., C-554/21, C-622/21 și C-727/21, EU:C:2024:594, punctul 50, precum și jurisprudența citată).

16 Al doilea aspect, de ordin intern, a cărui respectare este repusă în discuție de domnul Frajese prin motivul său privind completul de judecată al Tribunalului care a adoptat ordonanța atacată, este legat cerința „imparțialității” și vizează echidistanța față de părțile în litigiu și de interesele fiecăreia dintre ele din perspectiva obiectului acestuia (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iulie 2024, Hann-Invest ș.a., C-554/21, C-622/21 și C-727/21, EU:C:2024:594, punctul 51, precum și jurisprudența citată).

17 Această cerință de imparțialitate privește două aspecte. În primul rând, instanța menționată trebuie să fie în mod subiectiv imparțială, și anume niciunul dintre membrii acesteia nu trebuie să fie părtinitor sau să aibă prejudecăți, imparțialitatea personală fiind prezumată până la proba contrară. În al doilea rând, aceasta trebuie să fie în mod obiectiv imparțială, și anume trebuie să ofere garanțiile suficiente pentru a exclude în această privință orice bănuială legitimă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 1 iulie 2008, Chronopost și La Poste/UFEX ș.a., C-341/06 P și C-342/06 P, EU:C:2008:375, punctul 54, precum și Ordonanța din 15 decembrie 2011, Altner/Comisia, C-411/11 P, EU:C:2011:852, punctul 15).

18 Or, pe de o parte, domnul Frajese nu susține prin niciun element de probă afirmația sa în ceea ce privește imparțialitatea subiectivă. Astfel, acesta nu se referă la nicio împrejurare precisă care să permită să se stabilească o parțialitate personală a judecătorului raportor din cauza în care s-a dat ordonanța atacată. El nu susține, printre altele, nici că acest membru al completului de judecată a fost implicat în adoptarea deciziilor în litigiu, nici că a contribuit la adoptarea lor în vreun mod.

19 Pe de altă parte, domnul Frajese nu prezintă niciun element pentru a repune în discuție imparțialitatea obiectivă a completului de judecată al Tribunalului în cauză și nu contestă validitatea niciunei dispoziții a dreptului Uniunii care are vocația de a institui garanții pentru a asigura imparțialitatea acesteia din urmă. În special, acesta nu susține că normele referitoare la compunerea completului de judecată al Tribunalului căruia îi este atribuită o cauză nu ar fi de natură să asigure neutralitatea acestui complet în raport cu interesele care se confruntă în fața sa.

20 În consecință, întrucât domnul Frajese nu prezintă niciun argument juridic care să susțină în mod specific primul motiv de recurs, acest motiv trebuie să fie respins ca inadmisibil (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 septembrie 2014, MasterCard ș.a./Comisia, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, punctul 215, precum și Hotărârea din 16 noiembrie 2023, Roos ș.a./Parlamentul, C-458/22 P, EU:C:2023:871, punctul 90).

### *Cu privire la al doilea motiv*

*Argumentația părților*

21 Prin intermediul celui de al doilea motiv, domnul Frajese susține că Tribunalul și-a încălcat Regulamentul de procedură atunci când a considerat, la punctul 14 din ordonanța atacată, că excepția de inadmisibilitate fusese prezentată de Comisie în termenul de două luni, prelungit cu zece zile, care decurge din articolul 60, din articolul 81 alineatul (1) și din articolul 130 alineatul (1) din acest regulament de procedură. Acesta arată că Tribunalul ar fi trebuit să considere excepția de inadmisibilitate ridicată de Comisie la 6 martie 2023 ca fiind inadmisibilă din cauza caracterului său tardiv.

22 Comisia solicită respingerea acestui motiv.

*Aprecierea Curții*

23 Din cuprinsul punctului 14 din ordonanța atacată reiese că, în conformitate cu articolul 6 al doilea paragraf din Decizia Tribunalului din 11 iulie 2018 referitoare la depunerea și la notificarea de acte de procedură prin intermediul aplicației e-Curia (JO 2018, L 240, p. 72), Comisia a fost informată, la 20 decembrie 2023, prin e-mail, cu privire la notificarea care îi era adresată prin e-Curia cu privire la cererea introductivă formulată în primă instanță de domnul Frajese. Or, după cum stabilește Comisia, aceasta a solicitat accesul la respectivul act la 22 decembrie 2023, astfel încât, în conformitate cu articolul 6 al treilea paragraf din decizia menționată, trebuie să se considere că cererea introductivă a fost notificată instituției menționate la această din urmă dată.

24 Rezultă că termenul de două luni și zece zile de la notificarea cererii introductive în care, în temeiul dispozițiilor coroborate ale articolului 60, ale articolului 81 alineatul (1) și ale articolului 130 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, Comisia putea formula o excepție de inadmisibilitate, a expirat la 4 martie 2023. Cu toate acestea, 4 martie 2023 fiind o sâmbătă, expirarea termenului a fost amânată, în temeiul articolului 58 alineatul (2) din acest regulament de procedură, până la sfârșitul următoarei zile lucrătoare, respectiv luni, 6 martie 2023.

25 Dat fiind că, la 6 martie 2023, Comisia a formulat excepția de inadmisibilitate a cererii introductive în primă instanță, domnul Frajese nu este îndreptățit să invoce tardivitatea acesteia.

26 În aceste condiții, al doilea motiv de recurs trebuie respins ca nefondat.

### *Cu privire la al treilea motiv*

27 Acest motiv cuprinde trei aspecte. Prin intermediul primului aspect, recurentul critică un viciu de motivare și o motivare contradictorie care afectează ordonanța atacată. Prin intermediul celui de al doilea aspect, acesta reproșează Tribunalului că a concluzionat, cu încălcarea articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, în sensul lipsei interesului său de a exercita acțiunea. Prin intermediul celui de al treilea aspect, acesta reproșează Tribunalului că a concluzionat, cu încălcarea aceleiași dispoziții, în sensul lipsei calității sale procesuale active.

*Cu privire la primul aspect al celui de al treilea motiv*

– *Argumentația părților*

28 În primul rând, domnul Frajese reproșează Tribunalului că a examinat problema existenței unei eventuale obligații de vaccinare în sarcina sa, deși nu a invocat niciodată, pentru a stabili interesul său de a exercita acțiunea și calitatea sa procesuală activă, că era supus unei astfel de obligații.

29 În al doilea rând, acesta arată că Tribunalul nu a examinat argumentul său potrivit căruia deciziile în litigiu creează pentru toți medicii vaccinatori o obligație de a evalua medicamentele introduse pe piață, în cadrul eventualei prescrieri a acestora.

30 În al treilea rând, domnul Frajese reproșează Tribunalului că nu a explicat motivele pentru care a respins argumentul său, prezentat în primă instanță pentru a-și susține interesul de a exercita acțiunea, potrivit căruia alegerea pe care medicii vaccinatori o efectuează în ceea ce privește administrarea sau neadministrarea medicamentelor cărora le-a fost acordată o AIP implică răspunderea și interesul lor direct ca aceste medicamente să nu determine consecințe grave pentru pacienții cărora le sunt administrate. El afirmă că a explicat în fața Tribunalului, fără ca acesta din urmă să fi furnizat o motivare specifică în această privință, că, astfel, răspunderea sa, în calitate de medic vaccinator, profesie specială, este consecința directă a deciziilor în litigiu și a simplei disponibilități a medicamentelor menționate pe teritoriul Uniunii.

31 În al patrulea rând, domnul Frajese susține că motivarea ordonanței atacate este contradictorie în măsura în care Tribunalul a constatat, la punctul 22 din aceasta, în același timp, pe de o parte, că deciziile în litigiu interzic statelor membre să se opună introducerii pe piața Uniunii a vaccinurilor în cauză și, pe de altă parte, că aceste decizii nu creează nicio obligație pentru medici de a prescrie și de a administra vaccinurile respective pacienților lor.

32 Comisia solicită respingerea primului aspect al celui de al treilea motiv.

– *Aprecierea Curții*

33 În primul rând, în ceea ce privește afirmația domnului Frajese potrivit căreia, contrar celor ce rezultă din cuprinsul punctului 23 din ordonanța atacată, el nu a susținut niciodată că era supus unei obligații de vaccinare, această critică trebuie înlăturată ca inoperantă, întrucât, presupunând că această afirmație este dovedită, Tribunalul s-ar fi limitat, la acest punct din ordonanța atacată, să înlăture un argument care nu ar fi fost invocat.

34 În al doilea rând, în măsura în care domnul Frajese reproșează Tribunalului că nu a examinat argumentul său potrivit căruia deciziile în litigiu creează pentru toți medicii vaccinatori o obligație de a evalua medicamentele introduse pe piață, în cadrul eventualei prescrieri a acestora, este necesar să se constate că și această critică trebuie respinsă. Astfel, la punctul 24 din ordonanța atacată, Tribunalul a motivat suficient de clar lipsa efectelor juridice obligatorii în privința medicilor vaccinatori, întrucât a precizat că „nicio dispoziție din deciziile [în litigiu] și din anexele la acestea nu conferă medicilor dispuși să administreze vaccinurile în cauză responsabilitatea și nici obligația de a efectua o verificare a siguranței și a eficacității lor”, adăugând totodată că „verificarea siguranței și a eficacității medicamentelor este asigurată de EMA, pe avizul căreia se întemeiază deciziile [în litigiu] în speță”.

35 În al treilea rând, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, obligația de motivare care revine Tribunalului nu îi impune acestuia din urmă să furnizeze o motivare care să urmeze în mod exhaustiv și unul câte unul toate argumentele prezentate de părțile în litigiu. Motivarea Tribunalului poate fi, așadar, implicită, cu condiția să permită persoanelor interesate să cunoască motivele deciziei Tribunalului, iar Curții să dispună de elemente suficiente pentru a-și exercita controlul (Hotărârea din 29 aprilie 2021, Achemos Grupė și Achema/Comisia, C-847/19 P, EU:C:2021:343, punctul 61, precum și jurisprudența citată). Pe de altă parte, obligația de motivare constituie o normă fundamentală de procedură care trebuie diferențiată de problema temeiniciei motivării, aceasta din urmă ținând de legalitatea pe fond a actului în litigiu (Hotărârea din 29 aprilie 2021, Achemos Grupė și Achema/Comisia, C-847/19 P, EU:C:2021:343, punctele 61 și 62, precum și jurisprudența citată).

36 Or, la punctul 25 din ordonanța atacată, Tribunalul a arătat, mai întâi, că deciziile în litigiu se adresează exclusiv producătorilor vaccinurilor în cauză și nu stabilesc obligații în sarcina persoanelor fizice. În continuare, la acest punct, Tribunalul a arătat că aceste decizii nu se pot afla la originea unei eventuale răspunderi civile sau chiar penale a domnului Frajese față de pacienții săi, întrucât angajarea acestei răspunderi depinde de împrejurări specifice care își au originea în tratamentul individual al pacienților și care sunt independente de deciziile menționate. În sfârșit, la punctul menționat, Tribunalul a arătat că, în măsura în care domnul Frajese ar avea, în cadrul tratamentului unui pacient, îndoieli cu privire la siguranța sau la eficacitatea vaccinurilor în cauză, ar avea posibilitatea de a nu recomanda sau de a nu administra aceste vaccinuri și că, în orice caz, răspunderea sa nu poate fi angajată pentru motivul că nu a contestat în justiție AIP acordate acestor vaccinuri.

37 Reiese astfel din cuprinsul acestui punct 25 din ordonanța atacată că Tribunalul a prezentat în mod clar motivele pentru care a considerat că deciziile în litigiu nu afectează nicidecum obligațiile medicilor vaccinatori, printre care figurează domnul Frajese, și că orice eventuală răspundere a acestuia față de pacienții săi ar fi independentă de respectivele decizii, precum și de simpla disponibilitate pe teritoriul Uniunii a vaccinurilor menționate.

38 Această motivare evidențiază, așadar, în mod clar și neechivoc raționamentul Tribunalului cu privire la lipsa interesului domnului Frajese de a exercita acțiunea, astfel încât să îi permită acestuia să ia cunoștință de temeiurile deciziei luate, iar Curții să își exercite controlul jurisdicțional, fără să fi fost necesar ca Tribunalul să înlăture în mod mai explicit argumentul invocat de persoana interesată.

39 În al patrulea rând, punctul 22 din ordonanța atacată nu cuprinde o motivare contradictorie, contrar celor pretinse de domnul Frajese. Astfel, observația potrivit căreia deciziile în litigiu interzic statelor membre să se opună introducerii pe piața Uniunii a vaccinurilor în cauză nu contrazice nicidecum constatarea potrivit căreia aceste decizii nu au creat nicio obligație pentru medici de a prescrie și de a administra vaccinurile respective pacienților lor.

40 În consecință, primul aspect al celui de al treilea motiv trebuie să fie respins ca nefondat.

*Cu privire la al doilea aspect al celui de al treilea motiv*

– *Argumentația părților*

41 În primul rând, domnul Frajese arată că obiectul deciziilor în litigiu este de a permite utilizarea vaccinurilor în cauză pe teritoriul Uniunii, cu respectarea cerințelor prevăzute de acestea, și, prin urmare, administrarea lor. Astfel, în opinia sa, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când s-a întemeiat, pentru a nega interesul său de a exercita acțiunea, pe motivul că vaccinarea nu face parte din obiectul acestor decizii, ci poate fi decisă de autoritățile naționale, întrucât acest motiv este contrazis de caracterul centralizat al procedurii de evaluare și de introducere pe piață la nivelul Uniunii. În plus, în opinia domnului Frajese, întrucât anexele la deciziile în litigiu impun, pentru administrarea vaccinurilor în cauză, o prescripție medicală, care este un act rezervat medicilor vaccinatori, aceste anexe pot produce efecte în privința medicilor vaccinatori menționați.

42 În al doilea rând, domnul Frajese susține că dispozițiile Cartei europene a drepturilor pacienților confirmă existența unei obligații legale, etice și deontologice pentru medicii vaccinatori de a furniza cetățenilor Uniunii informații complete cu privire la tipul de tratament, la riscurile implicate și la alternativele terapeutice posibile.

43 În al treilea rând, avantajul direct pe care domnul Frajese l-ar obține din anularea deciziilor în litigiu și din retragerea AIP pentru vaccinurile în cauză ar consta în a fi scutit de obligația de a evalua aceste vaccinuri și de răspunderea sa în cazul apariției unor evenimente indezirabile la pacienți.

44 Domnul Frajese concluzionează că Tribunalul a statuat în mod eronat că nu justifica un interes de a exercita acțiunea în privința deciziilor în litigiu, ținând seama de lipsa unui interes specific, real și actual de a obține anularea acestor decizii.

45 Comisia solicită respingerea celui de al doilea aspect al celui de al treilea motiv.

– *Aprecierea Curții*

46 Prin intermediul primului aspect al celui de al treilea motiv, domnul Frajese susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a statuat că nu și-a dovedit interesul de a exercita acțiunea în anularea deciziilor în litigiu.

47 În primul rând, trebuie arătat că, astfel cum a amintit Tribunalul la punctele 16 și 17 din ordonanța atacată, potrivit jurisprudenței constante a Curții, interesul de a exercita acțiunea constituie condiția esențială și primordială a oricărei acțiuni în justiție. O acțiune în anulare introdusă de o persoană fizică sau juridică nu este astfel admisibilă decât în măsura în care această persoană are un interes să obțină anularea actului atacat. Interesul unui reclamant de a exercita acțiunea presupune ca anularea actului atacat să poată avea, prin ea însăși, consecințe juridice, ca acțiunea să fie astfel, prin rezultatul său, de natură să aducă un beneficiu părții care a introdus-o și ca aceasta să justifice un interes născut și actual în anularea actului menționat. Pe de altă parte, revine reclamantului sarcina de a face dovada interesului său de a exercita acțiunea. Acesta trebuie în special să demonstreze existența unui interes personal de a obține anularea

actului atacat. Acest interes trebuie să fie născut și actual și se apreciază în ziua în care acțiunea este formulată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 septembrie 2015, Mory ș.a./Comisia, C-33/14 P, EU:C:2015:609, punctele 55-58, precum și jurisprudența citată).

48 La punctele 21-24 din ordonanța atacată, Tribunalul a examinat în mod întemeiat conținutul și domeniul de aplicare al deciziilor în litigiu, luând în considerare printre altele destinatarii acestora, Moderna și BioNTech, precum și existența responsabilităților și a obligațiilor create eventual prin aceste decizii în privința medicilor vaccinatori, printre care domnul Frajese, pentru a ajunge, la punctele 25, 26 și 28 din această ordonanță, la concluzia potrivit căreia, întrucât anularea acestor decizii nu îi putea conferi un avantaj domnului Frajese, acesta din urmă nu avea, așadar, niciun interes să exercite acțiunea în privința deciziilor menționate.

49 Contrar celor susținute de domnul Frajese, din faptul că AIP-urile sunt acordate vaccinurilor în discuție prin deciziile în litigiu, care permit titularilor să introducă aceste vaccinuri pe piață în fiecare stat membru, nu rezultă că aceste decizii obligă medicii să prescrie vaccinurile menționate și să le administreze pacienților lor. În această privință, Curtea a statuat deja că, deși eliberarea unei AIP pentru un vaccin constituie o condiție prealabilă pentru dreptul titularului său de a introduce pe piață acest vaccin în fiecare stat membru, această AIP nu determină în principiu nicio obligație în sarcina pacienților sau a medicilor vaccinatori (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 iulie 2023, Azienda Ospedale-Università di Padova, C-765/21, EU:C:2023:566, punctele 36 și 42).

50 De asemenea, contrar celor susținute de domnul Frajese, deși din anexele la deciziile în litigiu rezultă că este necesară o prescripție medicală în scopul administrării vaccinurilor în cauză, această împrejurare nu creează în mod direct nici obligații, nici răspundere pentru un medic vaccinator.

51 Domnul Frajese nu prezintă, așadar, niciun element susceptibil să demonstreze că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a statuat, la punctele 22 și 23 din ordonanța atacată, că deciziile în litigiu nu creează nicio sarcină sau obligație pentru medici de a administra vaccinurile în cauză pacienților lor și că o obligație de această natură nu și-ar putea avea temeiul juridic decât în dreptul național al statului membru în cauză.

52 În al doilea rând, domnul Frajese nu demonstrează în ce mod anularea deciziilor în litigiu ar repune în discuție obligația sa de a informa pacienții cu privire la tipul de tratament, la riscurile suportate și la alternativele terapeutice posibile. Astfel, o asemenea obligație de informare este lipsită de orice legătură cu conținutul respectivelor decizii, care nu cuprind nicio prevedere cu privire la aceste aspecte. Prin urmare, domnul Frajese nu poate susține în mod întemeiat că Tribunalul ar fi trebuit să ia în considerare obligația de informare menționată și, procedând astfel, să constate interesul său de a exercita acțiunea.

53 În al treilea rând, pe de o parte, domnul Frajese nu demonstrează în ce mod ar fi eronate afirmația, care figurează la punctul 24 din ordonanța atacată, potrivit căreia „nicio dispoziție din deciziile [în litigiu] și din anexele la acestea nu conferă medicilor dispuși să administreze vaccinurile în cauză responsabilitatea sau chiar obligația de a efectua o verificare a siguranței și a eficacității lor”, precum și constatarea, care figurează la același punct 24, potrivit căreia verificarea siguranței și a eficacității acestor vaccinuri este asigurată de EMA, pe avizul căreia se întemeiază deciziile menționate. În consecință, domnul Frajese nu poate susține că Tribunalul ar fi trebuit să admită că anularea deciziilor în litigiu l-ar exonera de obligația sa de a evalua vaccinurile respective.

54 Pe de altă parte, în ceea ce privește pretinsa răspundere a acestuia în cazul apariției unor evenimente indezirabile la pacienți, domnul Frajese nu explică modul în care ar fi eronată afirmația, care figurează la punctul 25 din ordonanța atacată, potrivit căreia angajarea răspunderii unui medic față de pacienții săi depinde de circumstanțe specifice care își au originea în tratamentul individual al pacienților menționați și care sunt independente de deciziile în litigiu. În consecință, domnul Frajese nu poate susține că Tribunalul ar fi trebuit să admită că anularea acestor decizii l-ar exonera de răspundere în ipoteza producerii unor evenimente indezirabile la pacienții săi.

55 În consecință, al doilea aspect al celui de al treilea motiv trebuie să fie respins ca nefondat.

*Cu privire la al treilea aspect al celui de al treilea motiv*

– *Argumentația părților*

56 Pentru a contesta motivele ordonanței atacate referitoare la lipsa calității sale procesuale active, domnul Frajese susține, în primul rând, că Tribunalul a considerat în mod eronat că nu îndeplinea cele două criterii cumulative, necesare pentru a se considera că este vizat în mod direct de deciziile în litigiu, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE. Potrivit persoanei interesate, dat fiind că procedura de aprovizionare și de distribuție a vaccinurilor în cauză a fost centralizată la nivelul Uniunii și că deciziile în litigiu constituie o condiție necesară și suficientă a vânzării produselor autorizate pe întreg teritoriul Uniunii, fără ca autoritățile naționale să fie obligate să adopte norme intermediare, Tribunalul ar fi trebuit să constate că aceste decizii îl privesc direct.

57 În al doilea rând, domnul Frajese susține că Tribunalul nu a recunoscut în mod eronat că îndeplinește criteriile necesare pentru a fi considerat ca fiind vizat în mod direct de deciziile în litigiu, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE. El arată că Tribunalul ar fi trebuit să constate că apartenența sa la corpul restrâns al medicilor activi în vaccinare este suficientă pentru a-l individualiza și că trebuie să fie calificat drept destinatar al deciziilor în litigiu a căror executare materială o asigură, propunând, administrând sau nerecomandând vaccinurile în cauză pacienților săi. În orice caz, condiția potrivit căreia un reclamant trebuie să fie vizat în mod direct de actul a cărui anulare se solicită ar fi îndeplinită în speță, întrucât deciziile în litigiu l-ar viza în considerarea anumitor calități care îi sunt specifice și a unei situații de fapt care îl distinge de orice altă persoană.

58 În al treilea rând, făcând trimitere la punctul 58 din Hotărârea din 6 noiembrie 2018, Scuola Elementare Maria Montessori/Comisia, Comisia/Scuola Elementare Maria Montessori și Comisia/Ferracci (C-622/16 P-C-624/16 P, EU:C:2018:873), domnul Frajese arată, pe de o parte, că, atunci când un act normativ produce efecte în mod direct asupra situației juridice a unei persoane fizice sau juridice fără să fie necesare măsuri de executare, aceasta din urmă ar risca să fie lipsită de protecție jurisdicțională efectivă dacă nu ar dispune de o cale de atac în fața instanței Uniunii pentru a contesta legalitatea acestui act normativ și, pe de altă parte, că acțiunea sa în fața Tribunalului era singura cale de atac de care dispunea.

59 Comisia solicită respingerea celui de al treilea aspect al celui de al treilea motiv.

– *Aprecierea Curții*

60 În pofida constatării lipsei interesului domnului Frajese de a exercita acțiunea și în pofida caracterului cumulativ al condițiilor distincte referitoare la interesul de a exercita acțiunea și la calitatea procesuală activă a reclamantului (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 septembrie 2015, Mory ș.a./Comisia, C-33/14 P, EU:C:2015:609, punctul 62, precum și jurisprudența citată), Tribunalul a arătat la punctul 29 din ordonanța atacată că considera oportun să examineze existența calității procesuale active a domnului Frajese.

61 În această privință, trebuie amintit că calitatea procesuală activă a unei persoane fizice sau juridice, în temeiul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, împotriva unui act al cărui destinatar nu este poate fi stabilită în două situații. Pe de o parte, o acțiune în anulare poate fi formulată cu condiția ca acest act să o privească direct și individual. Pe de altă parte, o astfel de persoană poate introduce o acțiune împotriva unui act normativ care nu presupune măsuri de executare dacă acesta o privește direct (Hotărârea din 17 septembrie 2015, Mory ș.a./Comisia, C-33/14 P, EU:C:2015:609, punctul 59, precum și jurisprudența citată).

62 Reiese de asemenea din jurisprudență că, atunci când o acțiune în anulare este introdusă de o persoană fizică sau juridică împotriva unui act al cărui destinatar nu este, cerința potrivit căreia efectele juridice obligatorii ale măsurii atacate trebuie să fie de natură să afecteze interesele reclamantului, modificând în mod distinct situația juridică a acestuia, se poate suprapune cu condițiile, prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, referitoare la calitatea procesuală activă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 octombrie 2011, Deutsche Post și Germania/Comisia, C-463/10 P și C-475/10 P, EU:C:2011:656, punctul 38).

63 În lumina acestor considerații introductive trebuie apreciate argumentele invocate de domnul Frajese în susținerea celui de al treilea aspect al celui de al treilea motiv.

64 În primul rând, în ceea ce privește aprecierea Tribunalului privind faptul că reclamantul nu ar fi vizat în mod direct de deciziile în litigiu, trebuie arătat că, în conformitate cu jurisprudența Curții, Tribunalul a amintit la punctul 30 din ordonanța atacată că, pentru a fi considerat ca fiind vizat în mod direct de o măsură, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, este necesar ca măsura contestată să producă în mod direct efecte asupra situației juridice a particularului și ca această măsură să nu lase nicio putere de apreciere destinatarilor care sunt însărcinați cu punerea sa în aplicare, aceasta având un caracter pur automat și decurgând doar din reglementarea Uniunii, fără aplicarea altor norme intermediare (Hotărârea din 13 octombrie 2011, Deutsche Post și Germania/Comisia, C-463/10 P și C-475/10 P, EU:C:2011:656, punctul 66, precum și jurisprudența citată).

65 În ceea ce privește prima condiție, în conformitate cu jurisprudența Curții, Tribunalul a arătat, la punctul 31 din ordonanța atacată, că măsura în discuție trebuie să producă în mod direct efecte asupra situației juridice a persoanei fizice sau juridice care intenționează să formuleze o acțiune în temeiul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE și că o asemenea condiție trebuie apreciată numai în raport cu efectele juridice ale măsurii (Hotărârea din 3 decembrie 2020, Région de Bruxelles-Capitale/Comisia, C-352/19 P, EU:C:2020:978, punctul 64).

66 În această privință, la punctele 32-34 din ordonanța atacată, Tribunalul a constatat că deciziile în litigiu nu produc niciun efect asupra situației juridice a domnului Frajese, întrucât nu cuprind nicio obligație în sarcina sa de a administra vaccinurile în cauză pacienților săi ori de a verifica, prin mijloace proprii, siguranța și eficacitatea lor, adăugând în același timp că, presupunând chiar

că ar fi existat o obligație a medicilor de a administra aceste vaccinuri în temeiul dreptului italian sau al dreptului Uniunii, nu ar fi vorba despre efecte juridice care decurg din deciziile în litigiu, ci despre consecința adoptării altor măsuri fie la nivel național, fie la nivelul Uniunii.

67 În ceea ce privește a doua condiție, Tribunalul a arătat, la punctul 35 din ordonanța atacată, că deciziile în litigiu se limitează la acordarea unei AIP a vaccinurilor în cauză, fără ca autoritățile naționale ale statelor membre să fie destinatare ale acestor decizii, și că de aici rezultă că acestea dispun de o putere de apreciere totală în ceea ce privește oportunitatea de a impune medicilor recurgerea la aceste medicamente, dacă este necesar prin intermediul unor măsuri coercitive.

68 Pe baza acestor elemente, la punctul 36 din ordonanța atacată, Tribunalul a considerat că nu sunt întrunite condițiile impuse pentru a se considera că domnul Frajese este vizat în mod direct de deciziile în litigiu.

69 Pentru a susține că Tribunalul ar fi trebuit să recunoască faptul că era vizat în mod direct de deciziile în litigiu, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, domnul Frajese se limitează să afirme, pe de o parte, în termeni generali, că prima condiție impusă pentru a se considera că este vizat în mod direct este îndeplinită în speță, fără a repune în discuție raționamentul Tribunalului în temeiul căruia acesta din urmă a concluzionat că deciziile respective nu produc în mod direct efecte asupra situației sale juridice.

70 Pe de altă parte, în ceea ce privește a doua condiție impusă pentru a se considera că este vizat în mod direct, domnul Frajese invocă fără succes lipsa unei marje de apreciere a autorităților naționale în procedura centralizată de achiziționare a vaccinurilor, întrucât deciziile în litigiu nu privesc achiziționarea vaccinurilor în cauză, ci AIP, acordate în favoarea a două companii farmaceutice, care permit comercializarea acestor vaccinuri.

71 Rezultă că domnul Frajese nu demonstrează că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a statuat că nu era vizat în mod direct de deciziile în litigiu.

72 În al doilea rând, în ceea ce privește aprecierea Tribunalului privind faptul că reclamantul nu ar fi vizat în mod direct de deciziile în litigiu, trebuie să se observe că persoana interesată nu invocă niciun argument de natură să demonstreze că ar fi eronate concluziile Tribunalului care figurează la punctele 39 și 41 din ordonanța atacată, potrivit cărora „[s]impla afirmație potrivit căreia reclamantul ar face parte din corpul restrâns al medicilor activi în vaccinarea cetățenilor nu este suficientă pentru a-l individualiza și nici pentru a-l caracteriza în raport cu ansamblul profesioniștilor care își desfășoară activitatea în sectorul sănătății și al îngrijirilor” și „nu se poate considera că deciziile [în litigiu] îi afectează pe reclamant sau pe pacienții săi ca urmare a anumitor calități care le sunt specifice sau a unei situații de fapt care îi caracterizează în raport cu orice altă persoană și, prin urmare, îi individualizează într-un mod similar celui al unui destinatar”.

73 În plus, în ceea ce privește afirmația domnului Frajese potrivit căreia ar trebui considerat destinatar al deciziilor în litigiu, este suficient să se arate că acesta nu explică modul în care ar fi eronată constatarea Tribunalului care figurează la punctul 21 din ordonanța atacată, potrivit căreia Moderna și BioNTech sunt singurii destinatari ai acestor decizii.

74 În al treilea rând, în ceea ce privește, pe de o parte, argumentul domnului Frajese potrivit căruia necesitatea de a asigura protecția jurisdicțională efectivă presupune ca o persoană fizică sau juridică să poată ataca un act normativ care produce în mod direct efecte asupra situației sale juridice fără a fi necesare măsuri de executare, trebuie arătat că Tribunalul a statuat, la punctele

42-44 din ordonanța atacată, că deciziile în litigiu nu pot fi considerate ca fiind acte normative. Or, recursul nu cuprinde niciun element care să explice modul în care această concluzie a Tribunalului ar fi afectată de o eroare de drept.

75 În ceea ce privește, pe de altă parte, afirmația domnului Frajese potrivit căreia acțiunea în anulare introdusă în primă instanță era singura cale de atac de care dispunea, este suficient să se arate că, așa cum Tribunalul a amintit în mod întemeiat la punctele 45 și 46 din ordonanța atacată, persoanele fizice sau juridice care nu pot, ca urmare a condițiilor de admisibilitate a acțiunii în anulare, să atace în mod direct acte ale Uniunii, au dreptul să conteste în fața instanțelor naționale măsurile adoptate de statele membre în legătură cu respectivele acte, invocând nevaliditatea acestora din urmă și determinând instanțele naționale să adreseze Curții întrebări preliminare cu privire la validitatea actelor menționate, în temeiul articolului 267 TFUE.

76 În consecință, al treilea aspect al celui de al treilea motiv și, prin urmare, acest motiv în ansamblul său trebuie să fie respinse ca nefondate.

### *Cu privire la al patrulea motiv*

#### *Argumentația părților*

77 Prin intermediul celui de al patrulea motiv, domnul Frajese arată că Tribunalul a statuat în mod eronat, la punctul 46 din ordonanța atacată, că persoanele fizice sau juridice care, precum el însuși, ca urmare a condițiilor de admisibilitate a acțiunii în anulare, nu pot ataca în mod direct actele Uniunii, au dreptul să conteste în fața instanțelor naționale măsurile adoptate de statele membre în legătură cu respectivele acte, invocând nevaliditatea acestora din urmă și determinând instanțele naționale să adreseze Curții întrebări preliminare cu privire la validitatea actelor menționate în temeiul articolului 267 TFUE.

78 Acesta susține că nu este posibil ca instanțele naționale să fie „determinate” să adreseze Curții întrebări preliminare cu privire la validitatea actelor Comisiei, întrucât această putere ține exclusiv de competența instanțelor de fond, și că, prin urmare, posibilitatea de care dispun instanțele naționale de a adresa întrebări Curții nu este un mijloc suficient pentru a garanta dreptul la apărare al cetățenilor care suportă consecințele prejudiciabile ale actelor adoptate de Comisie.

79 Astfel, potrivit domnului Frajese, întrucât acțiunea prevăzută la articolul 263 TFUE constituia singurul motiv pe care îl putea utiliza, Tribunalul l-a privat, prin respingerea acțiunii sale ca inadmisibilă, de orice protecție jurisdicțională efectivă, cu încălcarea articolului 47 din cartă.

80 Comisia solicită respingerea acestui motiv.

#### *Aprecierea Curții*

81 Potrivit jurisprudenței Curții, dreptul la protecție jurisdicțională efectivă, consacrat la articolul 47 din cartă, nu poate conduce la înlăturarea condițiilor de admisibilitate a unei acțiuni în anulare expres prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 octombrie 2013, Inuit Tapiriit Kanatami ș.a./Parlamentul și Consiliul, C-583/11 P, EU:C:2013:625, punctele 97 și 98 și jurisprudența citată).

82 În consecință, domnul Frajese nu poate susține în mod întemeiat că Tribunalul, după ce a constatat că condițiile de admisibilitate a acțiunii sale în anulare nu erau îndeplinite în speță, ar fi trebuit totuși, în temeiul articolului 47 din cartă, să se pronunțe cu privire la fondul acestei acțiuni.

83 În ceea ce privește argumentul potrivit căruia domnul Frajese nu este în măsură să oblige o instanță națională să sesizeze Curtea cu titlu preliminar, trebuie amintit că Curtea a statuat că trimiterea preliminară în aprecierea validității constituie, la fel ca acțiunea în anulare, o modalitate de control al legalității actelor Uniunii și că, atunci când o instanță națională apreciază că unul sau mai multe motive de nevaliditate a unui act al Uniunii prezentate de părți sau, dacă este cazul, invocate din oficiu sunt întemeiate, aceasta trebuie să suspende judecarea cauzei și să sesizeze Curtea cu o procedură de trimitere preliminară în aprecierea validității, aceasta din urmă fiind singura competentă să constate nevaliditatea unui act al Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 octombrie 2013, Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Parlamentul și Consiliul, C-583/11 P, EU:C:2013:625, punctele 95 și 96, precum și jurisprudența citată).

84 În această privință, trebuie adăugat, asemenea Comisiei, că din sistemul instituit prin articolul 267 TFUE, interpretat în lumina articolului 47 al doilea paragraf din cartă, rezultă că, în cazul în care o instanță națională ale cărei decizii nu sunt supuse vreunei căi de atac în dreptul intern consideră că este exonerată de obligația de a sesiza Curtea cu titlu preliminar, prevăzută la articolul 267 al treilea paragraf TFUE, motivele deciziei sale trebuie să evidențieze fie că problema de drept al Uniunii ridicată nu este relevantă pentru soluționarea litigiului, fie că interpretarea dispoziției în cauză a dreptului Uniunii se bazează pe jurisprudența Curții, fie, în lipsa unei asemenea jurisprudențe, că interpretarea dreptului Uniunii s-a impus instanței naționale de ultim grad cu o evidență care nu lasă loc niciunei îndoieli rezonabile (Hotărârea din 6 octombrie 2021, Consorzio Italian Management și Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, punctul 51). Pe de altă parte, un reclamant poate solicita repararea prejudiciului rezultat din încălcarea obligației de trimitere preliminară în condițiile prevăzute de jurisprudență și poate de asemenea solicita inițierea de către Comisie a unei proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, referitoare la încălcarea obligației de trimitere de către statul membru în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 decembrie 2021, Randstad Italia, C-497/20, EU:C:2021:1037, punctele 79 și 80, precum și jurisprudența citată).

85 În consecință, domnul Frajese nu poate susține în mod întemeiat că respingerea acțiunii sale ca inadmisibilă l-a privat de dreptul său la o protecție jurisdicțională efectivă, cu încălcarea articolului 47 din cartă.

86 În aceste condiții, al patrulea motiv trebuie să fie respins.

87 Întrucât niciun motiv al prezentului recurs nu a fost admis, acesta nu poate fi decât respins în întregime.

**Cu privire la cheltuielile de judecată**

88 Potrivit articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, atunci când recursul nu este fondat, Curtea se pronunță asupra cheltuielilor de judecată. Conform articolului 138 alineatul (1) din acest regulament, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din regulamentul menționat, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.

89 Întrucât Comisia a solicitat obligarea domnului Frajese la plata cheltuielilor de judecată, iar acesta a căzut în pretenții, se impune ca acesta din urmă să fie obligat să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, și pe cele efectuate de Comisie.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a opta) declară și hotărăște:

**1) Respinge recursul.**

**2) Îl obligă pe domnul Giovanni Frajese să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, pe cele efectuate de Comisia Europeană.**

Semnături